

Oljekutt-utspillet: – Usedvanlig dumt forslag

STAVANGER:

– Professorenes forslag om norsk oljekutt er et typisk skrivebordforslag. Og det er usedvanlig dumt, sier stortingsrepresentant Terje Helleland (Frp) i Energi- og miljøkomiteen.

Tor Dagfinn Dommersnes
td.dommersnes@aftenbladet.no

– Og den viktigste årsaken til at dette er et dumt forslag, er at det vil øke de globale utslippene av klimagasser, sier Helleland til Aftenbladet.

– Et forslag om en ny avgift for hvert oljefat som produseres på norsk sokkel, kombinert med at færre lisenser lyses ut, vil selvsagt gjøre sokkelen mindre attraktiv. Dermed vil det bli mindre norsk gass, som jo i dag i stor grad erstatter den energien som produseres fra forurensende kullkraftverk i utlandet. Resultatet blir økte klimagassutslipp. Det er nemlig slik at den norske olje og gassproduksjonen forårsaker svært lave utslipp målt mot andre land og andre energikilder.

Helleland er overbevist om at Norge kan gjøre mest ved å gi økonomisk støtte til andre land, for eksempel ved å finansiere ny kullkraft-teknologi som gir mindre utslipp.

– Men dersom vi skal ha råd til det, må vi produsere vår egen olje og gass.

Helleland er ikke blant de såkalte klimaskeptikerne, han tror at klimaendringer er menneskeskapte.

– Jeg har ingen problemer med FNs klimarapporter, og tror de må følges opp. Da er det bedre å gjøre noe med for eksempel det ene kullkraftverket i Sør-Afrika som årlig slipper ut like mye klimagasser som hele Norge, enn å strupe norsk olje og gassproduksjon.

Helleland mener Norges viktigste innsats på klimasektoren, i tillegg til å finansiere klimatiltak i andre land, er å redusere norske utslipp fra transportsektoren gjennom økt elektrifisering, og håndtere avfallet på en miljøvennlig måte.

«Ingen nye lisenser»

Silje Aske Lundberg er leder i Naturvernforbundet, og hun har et helt annet syn på saken.

– Vi mener at det skal bli umiddelbar stans i alle letelisenser på norsk sokkel, og at vi skal ha en grundig gjennomgang av de feltene som produserer i dag, med tanke på hvilke som bør stenges ned, sier Lundberg til Aftenbladet. – Derfor mener jeg forslaget om avgifter og begrensninger i nye lisenser er et godt forslag.

Lundberg erkjenner at norsk gass gir mindre utslipp enn kullkraftverk i Storbritannia og Tyskland.

Klimamål skjerpes?

– Det er likevel et stort Men. Vi er helt nødt til å redusere utslippene globalt, og dersom man internasjonalt tar innover seg alvor og kutter dramatisk i forbruket av fossilt brensel, så vil det ramme norsk gass også. Det vil kanskje ikke være behov for gass, selv om det er «renere» enn olje og kull.

Målet nå er at utslippene av klimagasser skal halveres innen 2030.

– EU vurderer nå om det er nødvendig med enda lavere utslipp, og da vil også Norge måtte forplikte seg til dette.

– Vi vil få et helt annet samfunn i Norge uten inntektene fra oljenæringen, med mye lavere levestandard?

– Ja, det kan hende vårt private forbruk må ned, det er umulig å si hvordan det blir. Men alternativet er enda verre, med millioner av mennesker som rammes av at drikkevannet forsvinner og at avlinger ødelegges.

Flyteriggen «Songa Enabler» er i Barentshavet for å bore letebrønner for Equinor. Riggen tilhører Songa Offshore.

© FREDRIK REFVEM

Stortingsrepresentant Terje Helleland.

Leder i Naturvernforbundet, Silje Ask Lundberg
© NATURVERNFORBUNDET

Forskningsleder Taran Fæhn i SSB.

– Gass kan være miljøvennlig

Tor Dagfinn Dommersnes
td.dommersnes@aftenbladet.no

De ti samfunnsøkonomene som foreslår å kutte oljeproduksjonen og lage en ny statlig avgift per oljefat, mener samtidig at norsk gass kan være et positivt bidrag i klimakampen.

Forslaget fra økonomiprofessorene som ønsker oljekutt og nye avgifter skiller klart mellom olje og gass. Det er bare oljeproduksjonen de vil kutte i. Om gass heter det i rapporten:

«Selv om gass kan erstattes av fornybar energi og (indirekte) av energieffektivisering, konkurrerer den i stor grad med kull, som gir høyere CO₂-utslipp. Norsk gass selges dessuten stort sett i det europeiske markedet, hvor utslippene i hovedsak er omfattet av EUs kvotesystem. Det er dermed usikkert om kutt i norsk gassproduksjon vil føre til høyere eller lavere globale utslipp.»

Derfor foreslår man i rapporten «Parisavtalen og oljeeksporten» at en eventuell ny statlig avgift, som skal begrense produksjonen av klimahensyn, bare skal gjelde utvinning av olje ikke gass.

Rapporten til samfunnsøkonomene har konkrete beregninger på størrelsen av en slik avgift. Utgangspunktet er at virkningen av ett tonn mindre utvunnet olje er lik tre tonn reduserte CO₂-utslipp.

Videre bygger man på forutsetningen at en reduksjon i norsk oljeproduksjon vil føre til at andre land produserer noe mer olje. I rapporten er dette beregnet slik at to tredeler av produksjonskuttet i Norge vil kompenseres ved økt produksjon andre steder. Dermed vil ett tonn mindre produksjon i Norge gi en global effekt på ett tonn redusert CO₂-utslipp.

Dersom man skal følge den kvoteprisen som ifølge FNs klimapanel sin rapport i 2014 må til for å nå togradersmålet, så tilsier det en avgift på 130 kroner per fat olje.

Dagens oljepris er ca 80 dollar/656 kroner per fat. En slik avgift vil dermed redusere inntektene til oljeselskapene med 20 prosent per fat. Hvor mye overskuddet reduseres med, vil variere fra felt til felt, etter kostnadene. Men det er åpenbart at mange felt dermed ikke vil bli utbygd.

Akkurat som hensikten med en slik avgift vil være.